

Ungdomen sviks med utbildning som inte ger jobb!

Östergötland och Fjärde storstadsregionen går sämre än jämförbara regioner, t ex grannområdet Örebro. Ungdomsarbetslösheten är hög. Samtidigt efterfrågas, enligt Arbetsförmedlingens beräkningsmodell, ungefär 1 500 utbildade ungdomar om året av Östergötlands arbetsgivare i framtiden. Dessa utbildade personer finns inte! Stora delar av länets ungdomar utbildar sig till yrken som antingen inte finns eller redan har för många som väntar på att komma in på arbetsmarknaden.

Vuxenvärlden, representerad av skolan, näringslivet och föräldrarna, håller på att svika de unga genom att ge dem utbildning som de inte kommer att ha någon nytta eller glädje av. Det krävs ett paradigmskifte för att lösa den här frågan och det krävs snabba förändringar.

Skolans palett av utbildningsprogram är inte tillräckligt verklighetsförankrat. Ett litet exempel: I Motala utbildas årligen 20 hästskötare men det finns knappast efterfrågan på så många. I Norrköping finns en fruktansvärd överetablering av frisörer och fortfarande är sådan utbildning populär. Och var finns behovet av utbildade nagelskulptörer?

Teknik- och naturvetenskapliga program har fått stå tillbaka för alla möjliga utbildningar som knappast leder till jobb för dem som utbildat sig inom ”fel” program. Dessa program förefaller i mångt och mycket fylla funktionen att göra skoltiden mer lustbetonad för eleven än att ge denne en god start i livet.

Näringslivet går ingalunda fritt från kritik över att situationen är som den är. Företagen har förvisso ägnat sig mycket åt att vara närvarande vid universitet och högskolor. Men i gymnasiet och längre ner är frånvaron påtaglig. Egentligen borde företagen engagera sig redan från början. Elever i första årskursen visar ofta ett stort teknikintresse, som borde fångas upp av näringslivet. Det behövs helt enkelt en arena för skola och arbetsliv, en arena som kan medverka till att komplettera lärandet så att det också finns utanför skolan. På den arenan bör t ex skolklasser bjudas in till företagen.

Föräldrarna kan engageras mer. De är sina barns viktigaste förebild. Genom att låta sig informeras bättre om vad skolan kan erbjuda kan föräldrarna medverka till att ungdomarna gör bättre val av utbildningar, som ger dem en bättre start. Elevens fria val betonas ständigt men det fria valet grundas inte alltid på tillräcklig kunskap om världen utanför skolan.

Bristerna i utbildningen kontra behovet av arbetskraft är lika över hela landet. I Östergötland spelar dessa brister en roll i den långsammare utvecklingen av regionen jämfört med andra liknande regioner. Örebro har t ex haft en betydligt bättre utveckling och visar en större ökning av sysselsättningen och en lägre arbetslöshet. Samtidigt har inte Örebro den infrastruktur som Fjärde storstadsregionen, där vägar, järnvägar, flyg och hamn borde tala för en åtminstone lika god utveckling.

Något har gått fel i Östergötland. Skolan är ett problem som måste åtgärdas. Skolan är en fråga på kommunal nivå. Men någon borde ta hela regionens taktpinne och se andra problem i regionen, inte minst svårigheterna att få de två största kommunerna att samverka på allvar.

För snart 20 år sedan fanns långt mer än ett embryo till bättre samarbete mellan Norrköping och Linköping. En gemensam flygplats skulle byggas, gemensamma kommunfullmäktigesammanträden hölls. Alla drog åt samma håll vilket med största säkerhet hade gett regionen såväl ett framgångsrikare utbildningsväsen, flera jobb, effektivare utnyttjande av en överlägsen infrastruktur och en större befolkningstillväxt.

Hittills har ingen tagit taktpinnen. I stället förefaller revirpinkandet vara utbrett, särskilt i länets två stora kommuner. Kan någon peka med hela handen och samtidigt åtnjuta kommunernas förtroende. Vår nya landshövding, som inte hunnit bli alltför märkt av byfrågorna.

Det är bråttom att utveckla skolan, näringslivet och regionen innan vi hamnar på Sveriges bakgård. Den positionen är inte Östergötland värt!

Carola Holmér, civilingenjör, Linköping
Lars Falkenlind, f d bankdirektör, Norrköping
Gunnar Mångsbro, f d personalchef, Mjölby
Ledamöter i Fjärde tankesmedjan

www.fjardetankesmedjan.se